

# Standard Dispute Rules®

Regulile Standard de Soluționare a Litigiilor/Disputelor (Standard Dispute Rules), denumite în continuare „Reguli”, se aplică în cazul tuturor litigiilor de la nivel național (intern) și internațional (transfrontalier/offshore). Site-ul [www.lisdirect.net](http://www.lisdirect.net) reprezintă o platformă deschisă de soluționare online a litigiilor ODR (Online Dispute Resolution) pentru depunerea și gestionarea dosarelor.

## I. Concilierea

Ori de câte ori legea prevede acest lucru sau una dintre părți o recomandă, se organizează de către secretariatul o încercare preliminară de conciliere. Oricare dintre părți poate solicita concilierea. Cererea de conciliere se realizează printr-o notă scrisă, prin fax sau internet. Celelalte părți sunt înștiințate cu privire la această cerere de conciliere în termen de 10 zile lucrătoare și după acoperirea costurilor administrative. Solicitantul este înștiințat cu privire la orice răspuns sau reacție din partea celeilalte părți. Atunci când soluționarea cauzei prezintă o dificultate majoră, părțile pot apela la un expert sau pot numi un mediator pentru a evita întreprinderea unei acțiuni în justiție. Refuzul, imposibilitatea de a semna sau nesemnarea vreunui document oficial în acest sens (Proces-Verbal) în decurs de o lună atrage după sine constatarea eșării procedurii de conciliere și permite oricărei părți să întreprindă o acțiune în justiție.

## II. Expertiza și medierea

Toate părțile pot solicita împreună, în scris, expertiză sau mediere. Se va numi un expert sau un mediator în termen de 15 zile lucrătoare și după acoperirea costurilor administrative. Fiecare parte suportă costurile unei astfel de acțiuni în mod egal. Expertul sau mediatorul se vor întâlni cu părțile în termen de 30 de zile la numire și vor prezenta fie un acord de mediere, fie un raport căt se poate de clar, în termen de 3 luni.

## III. Arbitrajul

Din 1958, arbitrajul a devenit o procedură recunoscută la nivel internațional (Convenția de la New York). Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, se vor aplica numai regulile de arbitraj din țara care constituie locul arbitrajului pentru toate cazurile care nu sunt prevăzute în mod expres în prezentele reguli.

## Articolul 1: Aplicare

Partile care nu au prevăzut o clauză de arbitraj pot încheia un compromis arbitral în acest sens, când se invadează un diferend.

O convenție arbitrală trebuie să fie integrată într-un document semnat de ambele părți sau în alte documente obligatorii prin lege. Litigiile care nu pot fi supuse legal arbitrajului vor fi inadmisibile. Dacă una dintre părți refuză să participe la procedura sau dacă nu își prezintă argumentele în termenul prevăzut, ședința de arbitraj se va ține și în absența acestora și se va pronunța o sentință arbitrală.

Oricare dintre părți poate solicita judecătorului să dispună măsuri cu caracter conservator sau provizoriu. Aceasta nu înseamnă că partea respectivă renunță la convenția arbitrală.

## Articolul 2: Competența

Locul arbitrajului se consideră a fi locul în care se pronunță sentința arbitrală. Tribunalul Arbitral poate avea sediul în orice țară. Cu excepția cazului când s-a convenit altfel, instituția de arbitraj este cea care stabilește locul arbitrajului și al dezbaterilor.

Părțile aleg limba în care se va desfășura procedura. Procedura se poate desfășura în mai multe limbi. În absența unei convenții, limba (limbile) în care se va desfășura procedura este/sunt cea/cele ale țării de proveniență a părților și/sau limba engleză. Toate costurile aferente traducerii se plătesc de către partea care depune documente în altă limbă. Sentința arbitrală este scrisă în limba procedurii, în funcție de locul unde va fi pusă în executare, dacă este diferită de limba engleză. Se poate solicita traducerea sentinței arbitrale în limba statului unde va fi pusă în executare.

În principiu, procedura se desfășoară în scris. Oricare dintre părți are dreptul de a solicita dezbateri și de a fi asistată sau reprezentată de un avocat sau împuternicit/mandatar.

## Articolul 4: Arbitrajul multipartit

Conexarea cauzelor: dacă există cauze între aceleși părți, care sunt în legătură sau indivizibile, instituția de arbitraj (tribunalul arbitral) poate dispune conexarea acestor cauze în cazul în care părțile sunt legate de aceeași clauză / convenție de arbitraj sau aceeași documente cu caracter obligatoriu. Conexarea nu este posibilă dacă s-a dat deja o sentință arbitrală „înainte să se judece” pe fond.

Participarea altor părți: părțile acordă oricărei terțe persoane dreptul de a interveni în procedură. Cealaltă persoană va accepta regulile procedurale printr-un acord. Acest fapt este posibil doar cu de acordul tribunalului arbitral.

## Articolul 5: Copii și originale

Părțile trimit /pun la dispoziție doar copii ale documentelor lor. Documentele originale se pot furniza doar la cererea Tribunalului Arbitral și doar dacă există dubii. Doar aceste documente originale vor fi restituite în cursul ședinței sau prin scrisoare recomandată.

## A. Tribunalul Arbitral

### Articolul 6: Misuniune

Tribunalul Arbitral decide autonom, chiar și în cazurile în care una dintre părți are obiecții, cu privire la competența și existența sau valabilitatea convenției de arbitraj. Instituția de arbitraj trebuie informată imediat cu privire la orice alte decizii ale altor autorități judiciare în legătură cu litigiul nesoluționat.

Recuzarea unui arbitru trebuie realizată printr-o cerere motivată (și prin scrisoare recomandată) la biroul instituției în termen de 10 zile de la primirea înștiințării despre componența Tribunalului Arbitral. Arbitrul contestat/refuzat este anunțat în mod corespunzător de către instituție cu privire la acest lucru. Arbitrul contestat se va retrage în mod corespunzător în termen de 10 zile lucrătoare sau va înștiința partea contestată că nu se va retrage. Se va proceda la înlocuire conform regulilor care guvernează numirile noi.

Tribunalul Arbitral poate propune o mediere în cursul procedurii. Tribunalul Arbitral poate decide autonom dacă să audieze părțile (sau pe reprezentanții acestora), să citeze martori și/sau să dispună o verificare a fața locului și, dacă e cazul, să numească experți externi al căror raport va fi realizat în scris.

Scopul cererii de arbitraj este acela de a obține o sentință ce poate fi executată provizoriu, cu excepția cantonamentului.

Dacă părțile nici nu reacționează în prima instanță cu privire la cererea de arbitraj, nici nu răspunde la înștiințarea cu privire la componența Tribunalului Arbitral, transmisă prin scrisoare recomandată, se pronunță automat o sentință.

### Articolul 7: În echitate

Tribunalul Arbitral poate judeca potrivit temeiului de drept invocat, cu excepția cazului în care părțile preferă în mod expres să renunțe la menționarea /invocarea acestuia și atunci când nu se exercită calea de atac.

### Articolul 8: Numire

Cu excepția cazului în care părțile au convenit altfel, instituția de arbitraj va numi un arbitru pentru prima instanță și trei pentru tribunalul arbitral investit cu soluționarea apelului (recursului). Dacă un arbitru decedeează sau este împiedicat din punct de vedere legal, instituția de arbitraj procedează la înlocuirea acestuia.

## B. Pronunțarea

### Articolul 9: Sentința

Sentința prevede și stabilirea finală a plăților făcute în avans, partea care va plăti chitanța pentru costurile procedurii sau proporțiile în care aceste cheltuieli sunt repartizate între părți și cui trebuie să plătească sau să returneze acestea. Părțile acceptă faptul că Tribunalul Arbitral poate decide „ex officio” chiar dacă nu au introdus concluzii cu privire la acest aspect. Rezultatul unei tranzacții / înțelegeri se va reflecta în sentință. Părțile se obligă să execute sentința.

### Articolul 10: Termen

În decurs de 10 zile lucrătoare de la primirea ultimelor declarații (precizări la întâmpinare) din partea părții sau înainte de termen (ședința de arbitraj), întregul dosar va fi pus la dispoziția Tribunalului Arbitral de către instituția de

arbitraj. În decurs de 30 de zile lucrătoare, Tribunalul Arbitral se va pronunța. Acest termen poate fi prelungit numai de către instituția de arbitraj. În absența unui verdict în termen și a unui termen prelungit aprobat, procesul este suspendat, iar greșeliturile pot fi amendate *ex officio* un Tribunal Arbitral. În acest caz, se va aplica numai articolul 10.

## Articolul 11: Comunicarea

Comunicarea oficială a sentinței arbitrale către părți înseamnă încheierea misiunii (procedurii). Cu excepția cazului în care toate părțile se opun, instituția de arbitraj depune sentința originală la registratura instanței din circumscripția în care se află locul arbitrajului. Apoi, una dintre părți poate solicita în instanță o hotărâre de validare / punere în executare.

## Articolul 12: Exequatur

În țările în care legea permite acest lucru, Tribunalul Arbitral sau instituția de arbitraj pot depune solicitarea exequaturului / reconoașterii (validării) hotărârii. Hotărâră de exequatur va fi transmisă mai departe de către instituția de arbitraj. Nu se trimite o a doua copie a acestei hotărâri.

## C. Mini-arbitrajul

### Articolul 13: Solicitare

Pentru o cerere de recuperare a unei datorii stabilite, care nu este contestată prin scrisoare recomandată în termen de 30 de zile de la data scadenței, se poate solicita un mini-arbitraj.

### Articolul 14: Procedura

Este suficientă depunerea unei cereri la secretariatul. În termen de 15 zile de la plata costurilor, instituția de arbitraj înștiințează imediat debitorul prin scrisoare recomandată cu privire la arbitraj, înregistrarea cererii și numirea imediată a unui arbitru.

În cazul în care cererea este contestată la timp, cu dovada obiectivului sau motivarea acesteia, procedura de arbitraj continuă de la articolul 19 §2, iar instituția de arbitraj numește *ex officio* un alt arbitru pentru analiza întâmpinării. Dacă împotriva cererii nu se formulează întâmpinare în termen de 10 zile de la sesizare, se va pronunța o sentință în primă instanță în termen de 20 de zile. Instituția de arbitraj (registrația) poate să refuze o cerere incompletă și/sau să impună arbitrajul clasic de la articolul 15.

## D. Arbitrajul clasic

### Articolul 15: Inițierea unei proceduri

Pentru a iniția arbitrajul clasic, reclamantul (petentul) trebuie să trimită o cerere scrisă (16) părții opuse, precum și o „solicitare”(17) prin scrisoare recomandată la secretariatul instituției de arbitraj, cu referire la clauza de arbitraj.

### Articolul 16: Cererea de arbitraj

Reclamantul invită în mod oficial partea opusă să își exprime punctul de vedere în termen de 15 zile lucrătoare. Cererea conține și o copie a sesizării ce urmează a fi transmise secretariatului instituției de arbitraj.

### Articolul 17: Sesizarea instituției de arbitraj

Aceasta este transmisă la secretariatul imediat după remiterea cererii de arbitraj. Aceasta conține identitatea completă a părților, o descriere concretă a cererii (elemente principale, dozanți, daune...) și o copie a cererii de arbitraj cu dovada trimiterii acesteia părții opuse.

### Articolul 18: Înscrierea

Secretariatul confirmă părților primirea cererii/solicitației de arbitraj prin poșta simplă în termen de 15 zile lucrătoare.

Reclamantul este invitat să plătească în termen de 15 zile lucrătoare o sumă estimată de secretariat pentru costuri inițiale.

Părțile care depun împreună o cerere (sau în cazul unui arbitraj ad hoc) se obligă în mod solidar să plătească onorariul în perioada prevăzută. Dacă nu se plătește în termenul limitat stabilit, cererea poate fi anulată *ex officio*.

În cazul unor dificultăți financiare majore, secretariatul poate solicita o garanție bancară ori va reduce sau va amâna plata acestui onorariu.

### Articolul 19: Termene

• În decurs de 15 zile lucrătoare de la sesizare, părțile trebuie să trimită întâmpinare (cerere reconvențională) și documentele anexate reclamantului, iar două copii la secretariat cu dovada trimiterii către reclamant.

• Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, sau dacă nu se plătește avansul solicitat pentru costuri, personalul auxiliar care a fost numit după expirarea termenului anterior va numi/desemna Tribunalul Arbitral și va informa părțile cu privire la această înlocuire în termen de 20 de zile lucrătoare.

• În decurs de 15 zile lucrătoare de la primirea declarației părților, reclamantul trebuie să trimită ultimele precizări (concluzii) și dovezi suplimentare părților și două copii către instituția de arbitraj cu dovada trimiterii către partea opusă.

• În decurs de 15 zile lucrătoare de la primirea concluziilor reclamantului, părțile trebuie să trimită concluziile sale către reclamant și două copii către instituția de arbitraj cu dovada trimiterii către reclamant.

Reclamantul nu are dreptul să răspundă, decât dacă părțile depun elemente cu totul noi. Doar Tribunalul Arbitral poate decide în legătură cu aceasta. Concluziile și documentele depuse în afara termenelor stabilite pot fi scoase din dezbateri.

Termenul oficial de remitere/primire la destinație a documentelor de mai sus este de 3 zile lucrătoare de la depunerea la oficiul poștal, pentru mandatele naționale, și 6 zile lucrătoare de la depunerea la oficiul poștal, în cazul expedițiilor internaționale. Orice întârziere independentă de voința expeditorului poate fi invocată de către acesta. Dovada trimiterii reprezintă chitanța de la Oficiul Poștal. Ziua trimiterii nu se ia în calcul termenelor.

Părțile pot să prevadă sau să decidă să înlocuiască schimbul de înscrisuri menționat mai sus cu programarea unei ședințe (stabilirea unui termen imediat). În acest caz, aceasta va avea loc în decurs de o lună de la numirea Tribunalului Arbitral.

Una dintre părți poate solicita printr-o notă bine motivată, reducerea sau prelungirea termenelor sau admiterea unor concluzii suplimentare. Secretariatul instituției de arbitraj decide autonom în legătură cu această solicitare și poate prelungi (amâna) un termen dacă această amânare este utilă pentru proces.

### Articolul 20: Cerințe procedurale

Toate expedițiile dintre părți se realizează prin scrisoare recomandată, cu excepția cazului în care se permite altfel de către părți și prin lege.

• Documentele sunt trimise către secretariatul instituției de arbitraj prin scrisoare recomandată, numerotate corespunzător, în DUPLICAT (cinci exemplare în recurs).

• Instituția de arbitraj are dreptul să solicite părților copii care lipsesc și/sau suplimentare sau să impună o taxă administrativă în plus pentru inconvenientul astfel creat.

• Părțile sunt scutite de obligația de a-și trimite înscrisurile prin poșta scrisoare recomandată către secretariatul instituției de arbitraj, cu condiția să le trimită prin e-mail, iar în între părți cu condiția să existe un acord reciproc în acest sens.

• Pledoariile / dezbaterile se pot desfășura prin conferință online, dacă toate părțile convin asupra acestui fapt.

### Articolul 21: Arbitraj internațional

Legea-cadru (UNCITRAL) este aplicabilă atât timp cât este complementară și cât nu este contrară legislației țării instituției de arbitraj sau prezentului regulament. Dacă cel puțin una dintre părțile aflate în litigiu își are sediul în afara Uniunii Europene, toate termenele menționate mai sus în prezentul regulament se vor dubla.

### Articolul 22: Falimentul sau decesul unei părți

Procedura va fi suspendată pentru o perioadă nedeterminată. La cererea uneia dintre părți, procedura continuă după plata costurilor și cu condiția să se anunțe noua identitate a părților.

## E. Recursul

### Articolul 23: Termen

Oricare dintre părți are dreptul de a înainta recurs împotriva unei sentințe arbitrale în termen de 30 de zile calendaristice de la data poștală a comunicării oficiale a sentinței din prima instanță, cu excepția cazului în care părțile, după ce au constatat existența unui diferend între ele, au exclus în mod expres calea de atac și, în acest caz, sentința în primă instanță nu este atacabilă.

Dacă perioada de recurs începe și se termină în timpul vacanței legale a țării stabilite ca loc al arbitrajului, recursul respectiv se va prelungi până la 15 zile din noul an judiciar. După expirarea acestui termen, nu mai este posibilă înaintarea unei cereri de recurs.

## Articolul 24: Cererea

Cererea de recurs în cinci exemplare se trimite prin scrisoare recomandată la registratura instituției de arbitraj. La solicitarea oficială a instituției, reclamantul va plăti în termen de 15 zile lucrătoare înregistrarea și avansul solicitat. Instituția de arbitraj stabilește acest avans în mod autonom. Dacă taxele și costurile de înregistrare nu se plătesc în termen de 15 zile lucrătoare, cererea de recurs se anulează.

Procedura și termenele de recurs sunt asemenea procedurii de la articolul 9, cu diferența că sesizarea se transmite de către instituția de arbitraj după ce s-au plătit taxele și costurile de înregistrare și că această sesizare servește drept înregistrare a dosarului de arbitraj. Tribunalul Arbitral de Recurs este compus din trei arbitri.

În materie de recurs, cu excepția cazului în care nu se prevede altfel, locul arbitrajului este același ca și în primă instanță.

## IV. Costuri

Costul administrativ este de 100 € pentru fiecare cerere depusă pe site-ul [www.lisdirect.net](http://www.lisdirect.net). Documentele pot fi transmise separat prin poșta sau e-mail.

- Conciliere:** maxim 100 € pentru o cerere de recuperare și taxa de la IV.B. pentru toate celelalte cereri.
- Expertiza sau mediere:** este limitată la jumătate din V.d. de mai jos.
- Mini-arbitraj:** 50 € pentru fiecare parte, 200 € pp pentru pretenții bănești cu valori peste 6.000 €.
- Arbitraj clasic**

Părțile care depun o cerere plătesc în avans în termen de 15 zile după sesizarea secretariatului/instituției de arbitraj, sub sancțiunea inadmisibilității în primă instanță sau a anulării cererii de recurs.

- 1) Pentru înregistrarea solicitării și numirea Tribunalului Arbitral costul pentru fiecare parte în primă instanță este de 100 € și 200 € pentru recurs.
- 2) Taxa arbitrală este de cel puțin 500 € plus un procent maxim din valoarea cererii, a cererii reconvenționale și a cererii suplimentare și fiecare parte își plătește contribuția, după cum urmează:

- primul nivel până la 6.000 : 10 %
- al doilea nivel de la 6.000 la 12.000: 8 %
- al treilea nivel de la 12.000 la 25.000: 6 %
- al patrulea nivel de la 25.000 la 125.000: 3 %
- al cincilea nivel de la 125.000 la 250.000: 1 %
- al șaselea nivel de la 250.000 la 625.000: 1 %
- al șaptelea nivel de la 625.000 la 1.250.000: 0,5 %
- al optulea nivel de la 1.250.000 la 1.250.000: 0,25 %

Aceste costuri de arbitraj se dublează în recurs sau atunci când Tribunalul Arbitral este compus din trei arbitri.

### 3) Cheltuieli excepționale

Se acordă mandatarului „*ex officio*” o indemnizație pentru procedură, cu excepția cazului când se convine altfel, care se stabilește la 400 € sau se calculează de către instanță în țara forului.

Cheltuielile prevăzute pentru audieri, audierea martorilor, înfățișarea părților, sentința provizorie, expertiza, cercetarea, vizitele în teren, deplasările, redeschiderea dezbaterilor, traduceri, copii, corecții, înștiințări, suspendări, întreprinderi, returnarea documentelor sau costuri apărute în afara prezentului regulament, nu sunt incluse și se estimează separat de către instituția de arbitraj sau Tribunalul Arbitral și vor fi plătite de către una sau mai multe părți.

Dacă valoarea obiectului disputei nu poate fi stabilită/estimată, instituția de arbitraj va stabili suma necesară pentru acoperirea costurilor și a cheltuielilor procedurale.

Costurile arbitrajului se vor reduce de către Tribunalul Arbitral la cel puțin jumătate atunci când se declară incompetent sau când se pronunță o sentință definitivă în prima instanță.

Doar în cazul încheierii unei proceduri arbitrale (în prima instanță sau recurs) înainte de notificarea părților cu privire la componența Tribunalului Arbitral, costurile de arbitraj se reduc la jumătate din onorariile deja achitate.

Sumele nu includ taxe, obligații sau comisioane. Instituția de arbitraj poate suspenda procedura și remiterea unei sentințe când nu se achită taxele solicitate.

## V. Standard Dispute Rules

Dacă nu s-a convenit altfel între părți, Institutul de Arbitraj din Bruxelles își va asuma toate operațiunile administrative, ca instituție de arbitraj, sau va desemna un alt organism care va fi investit cu organizarea și supravegherea procedurii arbitrale conform prezentului regulament.

Un membru al comisiei, personal, un secretar, un angajat al instituției de arbitraj sau un arbitru nu pot fi responsabili pentru acțiunile lor sau pentru neglijența în legătură cu sau în domeniul de aplicare al regulilor, cu excepția imprudenței personale sau intenționate. Toate dispuștele vor fi soluționate doar prin arbitraj. Numai părțile sunt responsabile pentru cerințele lor și documentele pe care le depun.

Aceste reguli pot fi modificate în orice moment. Modificările nu se aplică în cazul unui arbitraj aflat deja pe rol („*lis pendens*”). Interpretarea Standard Dispute Rules (Reguli standard privind litigiile) și a aplicării corecte a acestora este de competența Institutului de Arbitraj, organizație non-profit, 13 Avenue J.Bordet, la 1140 Bruxelles.

## Vi. Arbitrajul ad hoc

Părțile care aleg să-și numească/desemneze singure un tribunal arbitral pot încredința sarcinile de organizare instituției de arbitraj și/sau calea de atac (recurs) Institutului de Arbitraj. Dacă, în termen de 30 de zile, acestea nu reușesc să desemneze un tribunal arbitral sau dacă este necesar un arbitru suplimentar (președinte/supra-arbitru), personalul Institutului de Arbitraj va soluționa această problemă.

Regulile intră în vigoare de la 15 aprilie 2013

© Înregistrare legală 1998,2001,2004,2006,2007, 2011 & D/2013/6878/1

[RO] [EN] [FR] [ES] [DE] [NL] [IT] [PT] (\*) rate : [www.xe.com](http://www.xe.com)



**INSTITUTUL DE ARBITRAJ**

Grefa centrală

13, Avenue Jules Bordet, 1140 BRUXELLES (Belgia)  
**+32 (0)2 - 319 41 03** (9-12) ✉ : [info@euro-arbitration.org](mailto:info@euro-arbitration.org)  
☎ : [www.euro-arbitration.org](http://www.euro-arbitration.org) Claim Online : [www.lisdirect.net](http://www.lisdirect.net)

România : *Oficiul de Arbitraj și Mediere*  
strada Nicolae Iorga no. 15, 710200 Botoșani

Model de clauză de arbitraj:

Oricare litigiu va fi soluționat (ă) (la .....orașul.....) de către Tribunalul Arbitral desemnat de Institutul de Arbitraj ([www.euro-arbitration.org](http://www.euro-arbitration.org)) conform regulilor de arbitraj SDR (Standard Dispute Rules). Această clauză înlocuiește toate clauzele contrare privind competența. (\*) opțional

(pe prima pagină a unui document: O soluționare prin arbitraj constituie parte din condițiile specificate pe verso.)